

Kære alle

I de knap 98 år som Dansk Skoleforeningen nu har eksisteret har der været nogen ting som vi gang på gang blev og sikkert også fremover vil blive nødt til at tematisere. Dertil hører - og jeg vil kun nævne nogen få - struktur, både den interne men også mindretalspolitisk, sproget og bevidsthed, fremtidssikring, --- ja og så den som vi desværre også skal beskæftige os med her i aften – skoleforeningens økonomi og besparelsesmuligheder.

Omkostninger stiger, lige som derhjemme i vores eget lille liv og indkomsten vokser ikke altid med i samme omfang.

Sådan er livets vilkår nogle gange og det ved vi allesammen. Men det betyder jo ikke at vi kan lide det.

Dansk Skoleforening har undgået, det danske mindretal har undgået, at være med i et besparelsscenario som går ud på, at spare 2% hvert år hen over fem år på uddannelsessektoren som blev besluttet i Danmark for nogle år siden og som her ved indgangen til skoleåret 18/19 betyder at mange uddannelsessteder i Danmark, fx gymnasierne, har 10 % mindre til at lave skole for.

Det er vi dybt taknemmelige for, - at vi ikke har skullet levere og jeg siger endnu en gang tak til Sydslesvigudvalget og forhenværende formand Kim Andersen for deres indsats og dette resultat.

Vi må derudover konstatere, at revisionen nu har sat tal på den forskel vi selv fremførte i efteråret. Den danske, statsautoriserede revisor i revisionsprotokollen, som styrelsen ligger inde med, fastslår at vores ansatte inden for lærer- og gymnasielærerområdet underviser ca. 20 % færre timer end kollegaerne nord for grænsen.

Når jeg nu i det følgende "kun " nævner lærergruppen, så ikke for at glemme andre, -- men for kraftigt at imødegå den aktuelle Sydslesvig myte om, at vi vil tryne lærerne og ikke vil se - og på ingen måde værdsætter - det arbejde vores lærere udfører dag for dag.

Det er lærerne, der dagligt står foran elever som til en vis del er første generation sydslesvigere og som i det hele taget i stort omfang kommer fra tysksprogede hjem, sådan som det nok i virkeligheden altid har været.

Det er lærerne, der har en stor sproglig og faglig opgave, der skal klares – og derudover, så er de ikke ansat som lærere eller gymnasielærere hvor som helst, men på mindretalsskoler her i Sydslesvig, syd for grænsen, så bonuspakken "rollemodel, information, begejstring, fakkeltænder, identitetsskaber og så videre ligger også inden for deres ansvarsområde".

Dette er styrelsen meget klar over og styrelsen værdsætter derfor også deres indsats og daglig arbejde højt, lige som vi gør med alle vores andre ansatte. Det vil jeg gerne her og i dag slå fast endnu en gang og sige tak for.

I Sydslesvigloven står der, at Skoleforeningen ikke er forpligtet til at indgå tyske overenskomster på skole- og dagtilbudsområdet.

Det er et meget vigtigt punkt for Skoleforeningen. Det betyder ufatteligt meget, ja det er nærmest overlevelsesvigtigt for os i Skoleforeningen at kunne tiltrække personale der kommer nordfra eller i det mindste med en dansk uddannelse. Så jeg siger tydeligt, at vi ikke sætter spørgsmålstegn ved de rammer (løn og samlet arbejdstid), som vi overtager fra Danmark.

Nej, – det vi diskuterer er mængden af "undervisningstid" inden for aftalen. På dette punkt har vi en massiv skævridding sammenlignet med vilkårene i Danmark.

Og "sammenlignelighed" er stikordet.

Til vores skoledrift modtager vi skattepenge / offentlige midler - fra Danmark og Slesvig-Holsten. Med skattepenge følger krav til dokumentation af hvordan pengene bruges. Såvel dansk som slesvig-holstensk revision fremsætter vurderinger ved at sammenligne med normerne for det offentlige forbrug i de to lande. Vi kan derfor også kun argumentere for merudgifter i forhold til det offentlige system nord og syd for grænsen som ligger begrundet i, at vi er et mindretalsskolevæsen med mange små enheder (såvel efter dansk som tysk standard har vi nærmest kun små enheder), bilingval undervisning og andet som er systembegrundet.

Vi taler her absolut om anerkendelse af et grundprincip i vores eksistensberettigelse. Så det betyder helt klart, at når vilkårene for lærere i Danmark (lærere, der også har store udfordringer at arbejde med i hverdagen, deres udfordringer med tosprogede elever er anderledes end vores, men det er svært at påstå, at de generelt er mindre) forandres, må vi forandres med – det er logikken i grundvilkårene.

Det er logikken i ”Sammenlignelighedsprincippet ”!

I den omtalte revisionsprotokol får vi desværre bekræftet at vi lå og ligger rigtig med vores vurdering af sagen, nemlig at det der med sammenlignelighed ikke længere er givet. Men det får mig nu ikke ligefrem til at blive glad over at det overhovedet kom til at stå i rapporten.

I betragtning af disse to nævnte punkter, nemlig at blive fritaget for en 2% besparelse fem år i træk og besparelspotentialet (sådan betegnes forskellen i revisorsprog) på lærer- og gymnasielærerområdet står det altså absolut ikke til diskussion at vi søger om flere penge ved bevillingsgiverne i den nærmeste tid. Tværtimod, så skal være glad for det vi får og vi skal forsøge at komme tættere på de danske forhold for ikke at være sårbare for kritik og risikere nedskæringer udefra!

Men hvad er så det der venter os?

Den store udfordring som Skoleforeningen står over for er, at vi kommer til at mangle op mod 5 millioner euro i de næste år – og dem skal vi finde i vores eget system!

At Skoleforeningen samtidig har behov for fortsat udvikling, det er der nok ingen der modsiger.

Jeg er også overbevist om, at alle er klar over, at besparelser i dette omfang under ingen omstændigheder kunne hentes hjem med blot at pille ved algoritmer eller spare på papir.

Vi bliver derfor desværre også nødt til at foretage strukturelle besparelser. Det vil sige at vi må være forberedt på og være klar over, at der fremover vil være færre institutioner ude i det sydslesvigske landskab end der er på nuværende tidspunkt.

Som i alle ved, så har vi været i forhandling med lærerernes fagforening og forhandlingsgruppen for at forhandle nye overenskomster, som skal ligge så tæt op ad de danske som muligt, i de sidste 1,5 år.

Resultatet er, at der er kommet bevægelse i processen omkring et højere antal af undervisningstimer. Det er et godt tegn! Det betyder blandt andet at vi – hvis resultatet stemmes hjem - ikke behøver overveje paniklukninger allerede til sommer. Det betyder at vi kan gennemføre de første besparelser uden at det udelukkende er børnene der rammes.

Vi er desuden meget glade over, at dialogen er god mellem forhandlingsparterne, fordi det også er et tegn på tillid til hinanden og vi ser forhandlingsresultatet derfor som et positivt signal – der absolut går i den rigtige retning.

Resultatet, som vi håber på at lærerne stemmer hjem, gør os derfor glade – men ikke lykkelige!

Ikke lykkelige fordi forskellen stadig er stor og fordi der endnu ikke er nogen bevægelse på gymnasieområdet.

Styrelsen er absolut klar over hvilken betydning også de små enheder har for hele mindretallet og det indgår selvfølgelig altid i overvejelserne.

Faktisk arbejder vi ud fra en såkaldt Bæredygtighedstreklang", som betyder, at alle tiltag vi gør skal have en pædagogisk – en økonomisk – og så vidt som muligt en mindretalspolitisk bæredygtighed. Dette forudsætter selvfølgelig grundige undersøgelser og høringer og tager dermed tid. Men det er nødvendigt med at have tid når vi skal have en fornuftig proces. Vi er ikke tjent med "Hau Ruck" løsninger og det er i forhåbentligt enige med mig i.

Vi vil blive nødt til at se på hvert enkelt sted i vores portefølje, men især på de steder hvor der ud fra pkt. 1 og 2 i Bæredygtighedstreklangen er klare argumenter for sammenlægninger. Det betyder altså steder hvor det såvel ud fra en pædagogisk som en økonomisk synsvinkel kunne være fornuftigt med en lukning / sammenlægning.

Vi bliver nødt til at tage de helt principielle udfordringer i forhold til vore strukturer meget, meget alvorligt.

Skoleforeningen bevæger sig permanent i en knivskarp balance mellem mindretalshensyn, økonomiske hensyn og pædagogiske hensyn. Det er vi meget meget bevidste om.

Vi er nødt til at kigge på, om vi kan skabe plads til pædagogisk udvikling (vi skal have plads til udvikling – også selvom vi skal spare) ved at effektivisere vore institutionsstrukturer.

I den sammenhæng mærker vi også ændrede forældreønsker om lidt større skoler, lidt flere jævnaldrende børn at være sammen med og et lidt større fagligt miljø blandt lærerne. Ønsker som giver andet end rent økonomiske grunde til at se på vores institutionslandskab.

Hvilke udviklinger skal vi skabe plads og råd til:

- Det gælder helt klart digitalisering – hvor det at udstyre vore medarbejdere og skoler med tidssvarende arbejdsredskaber i løbet af få år vil kræve en årlig udgiftspost på ca. 1 mio €. Den er der ikke taget højde for i det præsenterede budget – altså den er ikke med i prognosen for de kommende år – men den skal altså tænkes med når vi tænker udvikling i de kommende år og derfor sagde jeg op mod 5 millioner – og ikke 3,9 som prognoserne sagde.
- Det gælder pædagogisk, hvor vi endnu bygger langt den meste undervisning op omkring en lærer og en klasse. Pædagogerne har godt nok holdt sit indtog – men vore ufleksible overenskomster giver ikke muligheder for fornuftige to-lærer-ordninger eller lærerstyrede aktiviteter der ikke er forberedelseskrævende – og sådan nogen kan elever altså også lære en masse af.
- Med lærerplanerne tager vi også fat på en ny evalueringskultur som skal bringe os tættere på den danske pædagogik der er vort værdigrundlag – det er en nødvendig udvikling, men den kræver også nogle redskaber der koster penge.
- Vi har endnu ikke opbygget kapaciteten til at alle de fra mindretallet, som vil, kan få deres barn i vuggestue. Selvom vi på få år har øget kapaciteten fra nærmest nul til 500 så tyder vore ventelister på at vi skal udvide med yderligere 3-500 pladser på dagtilbudsområdet samlet set – heraf de fleste nok på 0-3 års området.
- Og på dagtilbudsområdet er behovet for længere åbningstider også et udviklingskrav som vi må forholde os til. Vi har allerede nu langt flere børn der udnytter den forlængede åbningstid, men arbejdsmarkedet udvikler sig sådan at det behov hele tiden stiger

Da vi også er økonomisk pressede vil nogle strukturændringer komme før andre.

Kriterierne for en eventuel lukning eller sammenlægning vil for eksempel være, at hvis alle skolens elever uden videre kan optages i en nærliggende større skole uden at udløse større byggeomkostninger og hvis man dermed måske også kan spare transportudgifter (som jo er en udgift der ikke har en pædagogisk gevinst) i væsentlig omfang, ja så er man nok i farezonen.

Men der kan også være andre kriterier - som vi ikke har fået øje på endnu og vi overvejer også hvordan vi eventuelt kan inddrage fællesrådet på et tidligt tidspunkt.

Måske kunne vi invitere enkelte fra hvert fællesrådsdistrikt med, når styrelsen i juni holder klausurmøde og på den måde sikre dialog med fællesrådet igennem hele beslutningsprocessen. Men det hører I nærmere om via jeres Styrelsesmedlem i den kommende tid.

Vi kommer til at opleve, at vi bygger og udvider nogle steder, mens vi nedlægger andre steder – men det er en udvikling som er nødvendig, – for vi vil kunne tilbyde en høj pædagogisk kvalitet i hele vores system og det kræver altså nogle forandringer.

Det er nogle af de ting vi skal kigge på i Styrelsen så vi kan føre en ordentlig proces om disse strukturscenarier.

Og fordi vi skal have en fornuftig proces og styrelsen skal kigge grundigt på tingene har vi ud over styrelsesmøder og arbejds møder også et klausurmøde i juni. Vi vil så vende tilbage med konkrete indstillinger efter sommerferien.

Fællesrådet som organ vil altså blive inddraget efter sommerferien, helt klart, og på grund af de alvorlige dagsordenspunkter (dermed ikke sagt at vi ellers ikke har alvorlige Dagsordenspunkter) lægger vi allerede nu op til at have et yderlige ekstraordinært fællesrådsmøde til efteråret 2018. Datoerne for såvel ordinære som ekstraordinære møder kommer på hjemmesiden og vil blive meldt ud snarest.

Vi er alle sammen Skoleforeningen, vi arbejder alle sammen for den samme sag – enhver på sin plads og enhver med sin opgave. Kald mig for naiv men der findes i min opfattelse af Skoleforeningen ikke noget der hedder "de og os", " i og vi" – der findes kun et stort "VI" – og sammen må VI klare udfordringerne!

Tak
